

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра української філософії і культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

Л.Г.Комаха

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська та зарубіжна культура

для студентів

галузь знань	12 «Інформаційні технології»
спеціальність	124 «Системний аналіз»
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	«Системний аналіз»
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: к. філос. н., асистент **Омельченко Вікторія Юріївна**

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.

КИЇВ – 2020

Робоча програма **Українська та зарубіжна культура**

для студентів спеціальності «Системний аналіз»,

Розробник: канд. філос. н., асист. Омельченко Вікторія Юріївна

Робоча програма дисципліни **Українська та зарубіжна культура**

Затверджена на засіданні кафедри української філософії та культури

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Русин М.Ю.)

(прізвище та ініціали)

« _____ » _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол № 1 від «30» серпня 2020 року

Голова науково-методичної комісії _____

(підпис)

(Маслікова І.І.)

(прізвище та ініціали)

« _____ » _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною комісією факультету кібернетики

Протокол від № ____ від « _____ » _____ 20__ року

Голова науково-методичної комісії _____

(підпис)

(Хусаїнов Д.Я.)

(прізвище та ініціали)

« _____ » _____ 20__ року

© _____ , 20__ рік

© _____ , 20__ рік

© _____ , 20__ рік

1. Мета дисципліни – забезпечення філософсько-культурологічної складової підготовки висококваліфікованого, конкурентоздатного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця освітнього ступеня «Бакалавр», який здобув теоретичні та практичні знання, вміння та навички, що достатні для виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку опанування даного курсу студенти **мають бути обізнаними** з основами періодизації історії розвитку цивілізації та культури, знати базові культурологічні поняття та категорії (на рівні випускника загальноосвітніх навчальних закладів I – III ступенів);

2. **Вміти** працювати з першоджерелами, науковою та коментуючою літературою, практикувати метод активної інтерпретації, застосовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології у навчанні, використовувати інформаційні технології для презентації результатів власного навчання, володіти елементарними навичками роботи в команді – академічній групі.

3. **Виявляти здатність** до критичного мислення та застосовувати аналітичні здібності щодо осмислення, переосмислення та інтерпретації того матеріалу, що виноситься до розгляду. Саме така тріада принципів сприятиме не лише засвоєнню інформації і набуттю знань, але й дозволить розуміти контекст та сформулювати власне судження щодо досліджуваного матеріалу. Такий підхід корелює з переліком загальних компетентностей навчання за освітньо-професійною програмою за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» у відповідності із стандартом вищої освіти України.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна програма «Українська та зарубіжна культура» створена на базі наукової школи кафедри української філософії і культури філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (автори програми: Русин М.Ю., Руденко С.В., Семикрас В.В.) та виконана у межах Комплексної наукової програми Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Модернізація суспільного розвитку України в умовах світових процесів глобалізації», науково-дослідницької теми філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка 11БФ041-01 «Філософсько-світоглядні та політологічні аспекти гуманітарного розвитку сучасного суспільства».

Навчальна дисципліна «Українська та зарубіжна культура» є складовою програм підготовки фахівців з вищою освітою освітнього рівня «Бакалавра» усіх галузей знань та спеціальностей Київського національного університету імені Тараса Шевченка і належить до групи обов'язкових навчальних дисциплін для забезпечення загальних компетентностей випускників освітнього ступеня «Бакалавр» (Наказ ректора №1094-32 від 30.12.2014

p.<http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm>).

Вивчення курсу передбачає опанування здобувачем вищої освіти ряду загальних компетентностей, достатніх для досягнення мети та основних завдань цієї програми, а також достатніх для виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю.

Формування спеціальних компетентностей в межах навчального курсу «Українська та зарубіжна культура» не передбачається.

Програмні компетентності класифіковані на такі групи як: **філософсько-культурологічні, дослідницькі, комунікативні, управлінські, етичні компетентності.**

Завдяки вивченню навчальної дисципліни «Українська та зарубіжна культура» студенти набувають компетентність розуміння контексту виникнення тих чи інших явищ, феноменів, процесів у сфері культури, орієнтуються у варіативності семантики таких багатозначних понять як «культура», «народна», «національна» культура, «модерн», «модернізм», «постмодернізм» і б.ін., порівнюють законопроекти, ініціативи, які регламентують законодавчу сферу розвитку української культури, орієнтуються у різноманітті сучасної культури, що обумовлено послідовним вивченням основних історичних етапів розвитку світової культури, європейської культури та на підставі цього виявленні специфічних рис української культури. Пропонований до розгляду курс не обмежується вивченням лише базових понять, категорій, домінуючих культурологічних концепцій, а й знайомить аудиторію з найбільш вагомими художньо-мистецькими, інтелектуальними та суспільними здобутками, основними мистецькими напрямками і течіями та постатями, які є визначальними для розуміння контексту функціонування культури. Таким чином, студенти вивчаючи ключові історичні етапи розвитку, як світової, так і української культур та набувають достатню компетенцію як для розуміння, так і для відповідного позиціонування української культури в канві розвитку світової та європейської культур.

Програма курсу розрахована на 2 кредити ЄКТС, з яких 1 кредит ЄКТС (30 академічних годин) відводяться для навчальних занять та 1 кредит ЄКТС (30 академічних годин) відводяться для самостійної роботи студентів.

Основними формами навчальних занять постають лекції, семінарські заняття та консультації. Програма складається із 7 тем, які опрацьовуються під час навчальних занять та самостійної роботи студентів.

Заключною формою контролю виконання навчальної програми є **залік**. Рекомендованим семестром викладання навчальної дисципліни «Українська та зарубіжна культура» є 2-й семестр.

4. Завдання (навчальні цілі)

Сформувати у здобувача вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки» такі **загальні компетентності** як:

- філософсько-культурологічні (застосовувати здатність критичного мислення; здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу; здатність орієнтуватися у сучасному багатоманітті культур; знати як основні етапи розвитку світової, так і української культури),
- дослідницькі (вміння працювати з науковою літературою та інтерпретувати її),
- комунікативні (здатність до академічного письма та комунікації; спроможність ефективно працювати в команді; здатність практичного використання інформаційних технологій для презентації результатів власного навчання),
- етичні (здатність до толерантного і аргументованого професійного діалогу в умовах культурного різноманіття). Саме, такі вище перераховані види загальних компетенцій відповідають таким необхідним «навичкам майбутнього» як: критичне і логічне мислення, нестандартне вирішення питань, співпраця в команді – академічній групі та відповідають стандарту вищої освіти України освітнього ступеня «Бакалавр».

- Забезпечити викладання навчальної дисципліни засобами сучасних передових методик (у тому числі електронного навчання та дистанційного навчання).
- Якісно організувати самостійну роботу студентів в межах навчальної програми, забезпечити системний взаємозв'язок із навчальними заняттями та самостійною роботою;
- Забезпечити якісне структуроване керівництво самостійною роботою студентів;
- Забезпечити якісний проміжний та підсумковий контроль виконання студентами вимог навчальної програми;
- Забезпечити внутрішній та зовнішній контроль якості виконання навчальної програми.
- Забезпечити повне досягнення студентами програмних компетентностей та очікуваних результатів навчання за дисципліною «Українська та зарубіжна культура»;
- Складання заліку на позитивну оцінку.

5. Результати навчання за дисципліною:

1. **Опанувати** основні історичні етапи розвитку української та зарубіжної культури, розуміти причинно-наслідкові зв'язки та особливості кожної з засвоєних етапів (епох, напрямів, течій).
2. **Володіти** ідейними контекстами та сформувати на підставі цього цілісне уявлення про закономірності розвитку людської цивілізації, володіти контекстом розвитку європейської культури та на підставі цього виявляти специфічні особливості української культури.
3. **Отримання** навичок роботи з текстами, навичок прочитання першоджерел та вмінь писати аналітичні, осмислені та обґрунтовані есе (презентації).

4. **Володіти** такими гнучкими навичками як критичне мислення на підставі опанування засвоєним курсом.
5. **Здатність** володіти не лише біографічними та загальними знаннями про курс, а й володіти різними ідейними контекстами, розуміти причинно-наслідкові зв'язки та специфіку того чи іншого етапу, процесу.

	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)	Методи викладачів і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Знати головні історичні етапи розвитку та специфіку кожної з епох української та зарубіжної культури. Основні поняття та предметне поле та завдання культурологічних досліджень	лекції, семінари, заняття, самостійна робота	Ліпський	15
1.2	Знати періодизацію, світоглядні засади, представників кожної з епох розвитку української та зарубіжної культури	лекції, семінари, заняття, самостійна робота	Ліпський	10

2 1	Вміти орієнтуватися в основних культурологічних концепціях і напрямках, етапах і течіях, знати великі імена української культури, володіти філософсько-історичним контекстом, розуміти причинно-наслідкові зв'язки та специфіку розвитку української та зарубіжної культури	лекції, семінарські заняття, самостійна робота	15
2 2	Вміти застосовувати набуті знання з історії культури і розвитку її специфічних особливостей, читати першоджерела з культурологічної проблематики та критично їх переосмислювати, визначати самобутні риси української культури, розуміти системний зв'язок усіх складових компонентів культури	лекції, семінарські заняття, самостійна робота	10
2 3	Вміти відтворювати причинно-наслідкові зв'язки кожної з культурних епох, знати закономірності, причини, самобутні риси та біографії значущих представників як європейського так і українського контекстів	лекції, семінарські заняття, самостійна робота	10
3 1	Здатність до підготовки та написання аналітично осмислених, обґрунтованих робіт, есе, рефератів, презентацій у галузі української та зарубіжної культури	лекції, семінарські заняття, самостійна робота	20
4	Спроможність використовувати знання як української так і	лекції	10

1	іноземних мов для аналізу сучасних видань та літератури у галузі культурологічних досліджень української та зарубіжної культури	екції, семінарські заняття, самостійна робота	сь м ов а ро бо та	
4.2	Здатність до діалогічної співпраці в межах аудиторії виходячи з принципів взаємсообміну обґрунтованими думками на підставі володіння поняттєво-категоріальним апаратом української та зарубіжної культури	лекції, семінарські заняття, самостійна робота	пись м ова робот а	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1.	1.2.	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1	4.2
1.Здатність володіти систематичними знаннями української та зарубіжної культури, основних етапів її історичного розвитку, її поняттєво-категоріального апарату, напрямів, представників, течій, ідей та першоджерел.	+	+	+	+				
2.Здатність здійснювати дослідницьку та науково-педагогічну діяльність у галузі історії української та зарубіжної культури на основі першоджерел.					+	+	+	+
3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність аналізувати значні масиви текстів, генералізувати їх в загальну смислову структуру, виявляти слабкі місця, логічну чи смислову уразливість аргументації.			+	+				
4.Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. Вміння враховувати точки зору, що ґрунтуються на різних світоглядних,				+				

конфесійних та соціокультурних засадах.								
5. Володіти культурологічною термінологією. Відтворювати типологію культур та динаміку культурних форм.	+	+	+			+		+
6. Застосовувати знання з української та зарубіжної культури та методи наукового дослідження культури для вирішення сучасних соціокультурних проблем	+	+	+	+	+			+

7. Схема формування оцінки:

Оцінка формується як накопичувальна за наступною формулою:

$$ПО = КЗ + ОЗ, \text{ де}$$

ПО – підсумкова оцінка (максимально становить **100 балів**).

КЗ – оцінка виконання поточних (проміжних) контрольних заходів (максимально становить **60 балів**).

ОЗ – оцінка за залік (підсумкового контрольного заходу) (максимально становить **40 балів**).

7.1. Форми оцінювання студентів:

7.1.1. Семестрове оцінювання (виконання проміжних контрольних заходів):

Загальна оцінка за семестр формується на основі коефіцієнту 0,4:

$$СО = ОСЗ + ОТ, \text{ де}$$

СО – семестрова оцінка

ОСЗ – оцінка за виконання завдань семінарських занять (максимально – 60 балів)

1). **ОСЗ:** семінарські заняття:

- підготовка презентації за темою семінарських занять оцінюється від **0 до 3 балів**.
- Усна відповідь (захист презентації) на семінарському занятті оцінюється від 0 до 3 балів (включаючи доповнення на семінарському занятті).

Критерії оцінювання письмового виконання завдань семінарського

заняття.

2 бали - студент у повному обсязі володіє темою семінарського заняття, вільно та аргументовано викладає набуті знання, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, доцільно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність та авторство підготовленої доповіді/ презентації.

1 бал – студент виконав завдання семінарського заняття, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну рекомендовану літературу та допускає помилки (але не більше 50% роботи).

0 балів – студент допустив понад 50 % помилок при виконанні поставлених завдань семінарського заняття, демонструє несамотійність у виконанні завдань. Також у разі відмови студента без поважних причин брати участь у обговоренні питань семінарського заняття, відмови без поважних причин від презентації виконаних ним завдань та від відповіді на запитання викладача.

7.2. Організація оцінювання

- Організація оцінювання семінарських занять:

Семінарські заняття проводяться у формі усного/діалогічного обговорення студентами спільно з викладачем виконаних завдань у формі презентацій, доповідей, доповнень, запитань і відповідей.

Організація оцінювання

Організація оцінювання семінарських занять:

Семінарські заняття проводяться у формі захисту презентацій виконаних дослідницькими групами студентів по 5 осіб. Тобто, кожна академічна група ділиться між собою до 5 осіб, обирають питання до семінару і готують презентацію, яку мають попередньо надіслати на електронну адресу викладача (google classroom, goole meet, zoom), що веде семінари. А на самому семінарі – усно захищати презентацію.

Максимальна оцінка за презентацію (вчасно надіслану, підготовлену за усіма критеріями) оцінюється від 0 б. до 3 б. , захист презентації від 0 до 3 б.

Максимальна оцінка за 1 семінар – 6 б.

Максимальна оцінка за 10 семінарів – 60 б.

- Організація оцінювання семінарських занять:

Семінарські заняття проводяться у формі усного/діалогічного обговорення студентами спільно з викладачем виконаних завдань у формі презентацій, доповідей, доповнень, запитань і відповідей.

Семінарські заняття проводяться виключно за темами, запитаннями та у послідовності, що визначені цією навчальною програмою. Основними видами роботи на семінарських заняттях є підготовка електронної презентації, що присвячена відповіді на одне з питань семінарського заняття, усна доповідь у формі коментаря до підготовленої у електронному вигляді презентації, змістовні доповнення до презентацій та доповідей, що винесені для опрацювання на семінарському занятті.

Критерії які висуваються до підготовки презентацій:

- ✓ Презентація являє собою самостійно підготовлений студентом текстовий та/або графічний та/або візуальний матеріал, який відображає відповідь на одне із запитань до семінарського заняття на основі запропонованої навчальної та науково-методичної літератури. У темі листа зазначаєте курс, групу, ПІБ авторів.

- ✓ Студенти повинні надіслати не пізніше 13-00 робочого дня, який передуює встановленому розкладом часу проведення семінарського заняття, на спеціально створену адресу електронної пошти викладача (google classroom, goole meet..) який проводить семінарське заняття, електронну презентацію, що присвячена розкриттю змісту одного із запитань семінарського заняття.

- ✓ Викладач, який проводить семінарські заняття, створює організаційні умови для опрацювання студентами усіх запитань, що винесені на семінарське заняття.

- ✓ Презентації, які надіслані із порушенням терміну подання, не оцінюються.

- ✓ У випадку відсутності студента на семінарському занятті без поважних причин, надіслана ним презентація не оцінюється, а у журналі обліку успішності робиться відмітка про відсутність студента на семінарському занятті без поважної причини «Н» (за дистанційних умов навчання присутністю вважати увімкнену камеру на електронному пристрої)

- ✓ У випадку виявлення академічного плагіату, надіслана студентом презентація не оцінюється.

- ✓ У разі порушення студентом встановленого терміну подання виконаних завдань практичного заняття, викладач може перенести оцінювання роботи такого студента.

7.2. Організація проведення заліку:

Залік проводиться виключно у письмовій формі. У формі виконання тестових завдань. Максимальна оцінка за залік становить 40 балів. Студентам пропонуються тести які включають питання як з лекцій так і з семінарів. Тест, оцінюється від 0 до 40 балів. Тест включає в себе частково відкриті питання, питання на встановлення відповідності, з'ясування історичного контексту, світоглядних засад розвитку епох. Тест складається із 20 – 40 питань, кожне з яких оцінюється від 0 до 2 балів = максимальна оцінка **40 балів**.

Критерії оцінювання:

40 балів – студент дав точну, вичерпну, обґрунтовану та аргументовану відповідь на поставлені питання залікової роботи

Тривалість проведення заліку – 2 академічні години.

7.3.Шкала відповідності:

Зараховано /Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ
ЗАНЯТЬ**

№ п/ п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Вступ до курсу. Культура як об'єкт міждисциплінарного дослідження (осмислення ЗУ «Про культуру») Періодизація культури.	4	4	2
2	Ранні форми культури. Джерела формування української культури. Поняття «міф».	2	2	2
3	Античність як тип культури. Давньогрецька, давньоримська міфологія. Слов'янська міфологія	4	2	4
4	Культура європейського середньовіччя. Київська Русь як соціокультурна система.	2	2	2
5	Культура європейського Відродження. Культура Просвітництва. Феномен бароко і роль І.Г.Пінзеля в українській культурі	2	3	4
6	Модульна контрольна робота (поточний тест)	2	2	2
7	Західноєвропейська культура ХІХ століття. Українська культура ХІХ століття	2	2	2
8	Модерн. Модернізм. Постмодерн. Глобальні проблеми сучасної культури. Мультикультуралізм	2	3	2
	ВСЬОГО	20	20	20

Загальний обсяг 62 год., в тому числі:

Лекції - 20 год.

Семінарські заняття – 20 год.

Самостійна робота – 20 год.

Консультації – 2 год.

ЛЕКЦІЇ

Лекція 1. Вступ до курсу. Культура як об'єкт міждисциплінарного дослідження

Поняття культури та його багатозначність. Основні функції культури. Морфологія культури. Основи періодизації культури. Предметне поле та завдання культурологічних досліджень.

Лекція 2. Ранні форми культури. Джерела та складники формування української культури

Основні етапи антропосоціогенезу. Міфологія як історично перша форма свідомості. Поняття «міф», за О.Лосєвим, М.Поповичем, Р. Бартом. Поняття «етнос», «народ», «нація». Національна культура та її специфічні риси. Загальна характеристика складників формування української культури.

Лекція 3. Античність як тип культури. Давньогрецька, давньоримська міфологія

Загальна характеристика культурної епохи античності (від періодизації до світоглядних засад). Філософія як особлива форма культури античності. Поняття античного полісу та демократії. Поняття «ідеальної держави» Платона». Міфологія Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Мистецтво античності

Лекція 4. Культура європейського середньовіччя. Київська Русь як соціокультурна система

Періодизація середньовічної культури. Роль християнства у розвитку середньовічної культури. Європейське середньовічне мистецтво: основні напрями. Становлення університетської освіти і науки в епоху Середньовіччя. Київська Русь як соціокультурна система. Значення християнства для культури Київської Русі. Феномен двовір'я. Мистецтво Київської Русі: загальна характеристика. Філософська та соціально-політична думка Київської Русі: загальна характеристика.

Лекція 5. Культура європейського Відродження. Феномен бароко і роль І.Г.Пінзеля в українській культурі. Культура Просвітництва.

Періодизація та загальна характеристика епохи Відродження. Мистецтво Відродження: основні напрями та представники. Соціально-політична думка епохи Відродження: загальна характеристика. Українське бароко. Скульптура І. Г. Пінзеля.

Лекція 6. Культура Просвітництва

Епоха розуму – Просвітництво: періодизація та світоглядні засади. Мистецтво: основні напрями та представники. Книжна салона культура. Цінність розуму, книг та енциклопедій.

Лекція 7. Західноєвропейська культура XIX століття. Українська культура XIX століття

Феномен європоцентризму. Західноєвропейське мистецтво XIX століття: основні напрями та представники. Науково-технічна революція та криза європейських наук. Періодизація української культури XIX століття. Дворянський період. Народницький період. Модерний період.

Лекція 8. Модерн. Модернізм. Постмодерн.

Глобальні проблеми сучасної культури. Мультикультуралізм

Поняття модерну. Модерн та модернізм. Ситуація постмодерну. Основні напрями розвитку європейського мистецтва XX століття. Проблема глобалізації. Проблема модернізації. Проблема мультикультуралізму. Проблема культурної універсалізації

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

1. Поняття культури та його багатозначність. Основні функції культури. Основи періодизації культури. Методологічні засади вивчення культури.
2. Співвідношення понять «національна» та «народна» культура.
3. Генезис, структура та основні функції національної культури.
4. Становлення інфраструктури національної культури в часи розбудови держави.
5. Перспективи розвитку національної культури ХХІ ст. Пошук культурних механізмів євроінтеграції.

Література:

- Вячеслав Липинський та його доба: Книга перша. Наукове видання. - Видання друге, доопрацьоване та доповнене. - Упорядники Т. Осташко, Ю. Терещенко. - Київ: Темпора, 2010.- 560 с.; іл.- Режим доступу. - http://chtyvo.org.ua/authors/Lypynskiy_Viacheslav/Viacheslav_Lypynskiy_ta_oho_doba_Knyha_1/
- Кривда Н.Ю. Українська культура в європейському контексті/ Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків, Фоліо, 2013. С.715-777.
- Кримський С.Б. Архетипи української культури: методологічні засади осмислення. – К.: Фенікс, 1996. – С. 91 –112.
- Основи української ментальності// Україна: філософський спадок століть/Хроніка-2000.- №37-38.- с.4-96.
- Шинкарук С.Б. Поняття культури. Філософські аспекти /Феномен української культури: методологічні засади осмислення. – К.: Фенікс, 1996. – С.8-61.
- Марат Гельман. Когда гуманитарных инженеров станет много, можно будет с помощью искусства менять экономику. Режим доступу. - <http://life.pravda.com.ua/culture/2015/09/11/200133/>
- Юлия Кристьева. «HomoEuropeus»: существует ли европейская культура? Режим доступу. – <http://svg.ma/@alesya-bolgova/iuliia-kristieva-homo-europeus-sushchiestvuiet-li-ievropieiskaia-kultura>
- Ярослав Грицак про парадокси «покоління без майбутнього». Режим доступу. – http://zaxid.net/news/showNews.do?yevromaydan_ne_mav_bi_peremogti&objectId=1365158
- Мирослав Маринович. Чому культурні війни смертельні для України (за цінною порадою Вашої колеги). Режим доступу. – <http://life.pravda.com.ua/columns/2015/10/9/201531/>
- Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О. П. Розумної, Т. В. Черненко – К. : НІСД, 2016. – 92 с. – (Сер. «Гуманітарний розвиток», вип. 5). ISBN 978-966-554-268-1.

Семінарське заняття 2.

1. Міфосвідомість – як історично перша форма суспільної свідомості. Класифікація архаїчних міфів. Поняття «міф», за О.Лосєвим та М.Поповичем. Поняття «політичний міф».
2. Культура Месопотамії та Стародавнього Єгипту: міфологія, мистецтво.
3. Давньогрецька міфологія: джерела, пантеон, основні міфи.
4. Давньоримська міфологія: джерела, пантеон, основні міфи.
5. Слов'янська міфологія: джерела, пантеон, основні міфи.
6. Етногенез та націостворення українців.

Література:

- Лосев, Алексей. Диалектика мифа.- Режимдоступу.- <http://psylib.org.ua/books/losew03/index.htm>.
- Мелетинский Е. М. Поэтика мифа.- Режимдоступу.- http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Literat/melet1/
- Мелетинський Е.М. Мифы древнего мира в сравнительном освещении.
- Кун Н.А., Нейхардт А.А. Легенды и мифы Древней Греции и Древнего Рима. – СПб.: Издательский Дом «Литера», 2001. – 608с.
- Лотман Ю.М., Успенский Б.А. Миф – имя – культура // Лотман Ю.М. Избранные труды. Таллин, 1994.Т.1
- Попович М. В. Нарис історії культури України. — К., 1998. — С.7-55.- <http://litopys.org.ua/popovych/narys09.htm>
- Лисюк Н.А. Сутність міфу та його функції. – К.: Вид-во Укр.Фітосоціологічного центру, 2003. – 121с.
- Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу : Іст.-реліг.моногр. Видання друге. – К.:АТ «Обереги», 1994. – 424с.
- Славянская мифология // Мифы народов мира.Энциклопедия: в 2-х т./ Гл. ред.С.А.Токарев. – М.:НИ «Большая Российская энциклопедия», 2000. – Т.2. – С.450-456.
- Костомаров М. Дві руські народності. – Режим доступу. - <http://sites.utoronto.ca/elul/Kostomarov/DviNarodnosty.html>.
- Цуладзе А. М. Политическая мифология. М.: Изд-во "Эксмо". - 384 с. Режим доступу. - <http://www.novsu.ru/npe/files/um/1412/bg/shell/arh/mono/%D0%A6%D1%83%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B7%D0%B5%20%D0%90.%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F%20%D0%BC%D0%B8%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F.htm>

Семінарське заняття 3.

1. Сутність культурної епохи середньовіччя.
2. Перші європейські середньовічні університети: історія виникнення, структура, освітні, наукові та культурні традиції.
3. Хрещення Русі: причини, особливості, наслідки. Християнський культурний всесвіт.
4. Київська Русь як цілісна етнокультурна система. Державотворення: культурологічні аспекти.
5. Виникнення писемності.«Книжна»культура. Шкільна справа. Література. Початки філософськомислення.
6. Образотворче мистецтво Київської Русі.

Література:

- Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры.- М.:Искусство, 1984. – С. 5-138.
- Єфремов С.А. Історія українського письменства. Розділ І. Письменство княжих часів. – К.: Феміна, 1995. –с.68-108.
- Історія української культури. У 5 томах. Т.І. – К.: Наукова думка, 2000.
- ЛихачевД.С. «Слово о полку Игореве и художественная культура Киевской Руси» // Слово о полку Игореве: Сборник. – Л.: Сов.писатель, 1985. – С.VII – XXXVIII.
- Митр.Іларіон (ОгієнкоІ.). Візантійська культура й Україна // Україна: філософський спадок століть / Хроніка - 2000.- 2000.- №37-38.– с.117-129.
- Попович М. В. Нарис історії культури України. — К., 1998. — С.57-119.
- Толочко П. Київська Русь. – К.: Абрис, 1996. – 360 с.

- Толочко П. Давньоруська народність: міф чи реальність? // Київська Старовина. – 2000.- №1.- С.3-18.
- Кривда Н.Ю. Українська культура в європейському контексті / Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків, Фоліо, 2013. С.715-777.

Семінарське заняття 4.

1. Образотворче мистецтво епохи Відродження: основні напрями, твори, представники.
2. Утопізм як напрям соціально-політичної думки Відродження (Т.Мор, Т.Кампанелла).
3. Витоки українського Відродження. Українсько-польська генерація гуманістів XV-XVI ст.: Ю.Дрогобич, П.Русин, С.Оріховський-Роксолан та ін.
4. Братських рух та Острозький культурно-освітній осередок як відповідна культурно-релігійна експансія.
5. Київська братська школа та вчений гурток Лаврської друкарні.

Література:

- Баткин Л.М. Итальянское Возрождение. Проблемы и люди. – М.: РГГУ, 1995. – 448.
- Баткин Л.Н. Итальянские гуманисты: стиль жизни, стиль мышления. – М.: Наука, 1978. – с.3-42, 63-113, 120-123, 168-177.
- Гомбрих Э. История искусств / Э.Гомбрих. – М.: АСТ, 1998. – 688с.
- Українська культура XIII – першої половини XV століть // Історія української культури. У 5 томах. – К., «Наукова думка», 2001. – Т.2. – С.205-350.
- Історія української культури / За заг. ред. І.Крип'якевича. – К.: Либідь, 1994. – с.230-244, 468-485.
- Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах: Навч. посібник. Дрогобич Юрій Лукаш з Нового міста. Оріховський-Роксолан. Русин Павло.-Либідь, 1994.-с.468-485.
- Оріховський С. Напучення польському королеві (коментар М.Русина) // Україна: філософський спадок століть/Хроніка-2000. – 2000.-№37-38. – с.179-191.
- Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. - :Критика, 2005. – С. 113-194.
- Литвинов В.Станіслав Оріховський. Історико-філософський портрет. – К.:Академперіодика, 2014. – 352с.
- Нічик В.М. Гуманістичні і реформаційні ідеї на Україні (XV-початок XVII ст.). – К.:Наукова думка, 1991. – 202с.
- Нічик В., Литвинов В., Стратій Я. Гуманістичні і реформаційні ідеї на Україні. – К., 1991.
- Попович М. В. Нарис історії культури України. — К., 1998. — С.120-207.
- Макиавеллі Никколо. Государь. – Режим доступу. - <http://lib.ru/POLITOLOG/MAKIAWELLI/gosudar.txt> або <https://www.e-reading.club/book.php?book=36565>
- Мак'явеллі, Нікколо. Флорентійські хроніки; Державець / Пер. з іт. А. Перепаді; Худож.-ілюстратор І.І. Яхін; Худож.- оформлювачі Б. П. Бублик, В. А. Мурликін. — Харків: Фоліо, 2007. — 511 с. — (Б-ка світ. літ.). – Режим доступу. - <http://aps-m.org/wp-content/uploads/2017/03/Derzhavets.pdf>

Семінарське заняття 5.

1. Сутність культури Просвітництва (за працею І.Канта «Відповідь на питання: Що таке Просвітництво?»).

2. Просвітництво в Україні: Києво-Могилянська академія та інші освітні центри. Григорій Сковорода.
3. Українське бароко: основні напрями та представники.
4. Еволюція художнього стилю: пізнє бароко, рококо, класицизм.
5. Образотворче мистецтво класицизму: основні напрями, твори, представники.
6. Мистецтво класицизму в українській культурі: основні напрями розвитку.

Література:

- Кант И. Ответ на вопрос: Что такое Просвещение? // И. Кант. Избранные сочинения в 2 тт. / Под ред. А. П. Клемешева, В. Н. Брюшинкина. Т. 2. – Калининград: Изд-во РГУ им. И. Канта, 2005. – С. 9-20.
- Києво-Могилянська академія в іменах. XVII-XVIII ст. (1500 імен), К.: Вид. дім «КМ Академія», 2001. – 736 с.
- Нічик В. М., Хижняк З. І. Києво-Могилянська академія та українсько-німецькі культурні зв'язки. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2000. – 736.
- Огородник І. В., Огородник В. В. Історія філософської думки в Україні. – К.: Вища шк., 1999. – с. 168-251.
- Михед Павло. Українська літературна культура бароко і російська література XVII–XIX ст. (про дві хвили впливу) / Київська старовина. – 1998. – № 4. – С. 22-51.
- Попович М. В. Нарис історії культури України. – К.: АртЕк, 1998. – с. 190-289.
- Хижняк З. І., Маньківський В. К. Історія Києво-Могилянської академії. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2003. – 181 с.
- Чижевський Д. Українське літературне бароко. – К.: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 2003. – 576 с.
- Чижевський Д. Філософія Г. С. Сковороди / Підготовка тексту й переднє слово проф. Леоніда Ушкалова. – Харків: Прапор, 2004. – 272 с.
- Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. – К.: Критика, 2005. – С. 313-451.
- Кривда Н. Ю. Українська культура в європейському контексті / Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків, Фоліо, 2013. С. 715-777.
- Монтеск'є Ш. О духе законів. – https://www.civisbook.ru/files/File/Monteskye_O%20dukhe.pdf
- Руссо Ж.-Ж. Об общественном договоре, или Принципы политического Права. Перевод с франц. А. Д. Хаютина и В. С. Алексеева-Попова. По изд.: Руссо Ж. Ж. Об общественном договоре. Трактаты / Пер. с фр. – М.: "КАНОН-пресс", "Кучково поле", 1998. – 416 с. – http://lib.ru/FILOSOF/RUSSO/prawo.txt_with-big-pictures.html
- Руссо, Ж.-Ж. Педагогические сочинения: В 2-х т. Т. 1. Эмиль, или о воспитании. / Под. ред. Г. Н. Джибладзе; сост. А. Н. Джуринский. – М.: Педагогика, 1981. – 656 с. – (Пед. Б-ка). – http://lib.uni-dubna.ru/search/files/phil_russo/1.pdf
- Вольтер. Философские повести. – <http://sophia.nau.edu.ua/2010-07-29-11-48-45/2010-07-29-11-55-07/63-2010-07-30-21-29-43>
- Дидро Д. Собрание сочинений в десяти томах. – http://publ.lib.ru/ARCHIVES/D/DIDRO_Deni/Didro_D..html
- Гроций Г. О праве войны и мира. – https://www.civisbook.ru/files/File/Groziy_Kn1.pdf або http://www.gumer.info/bibliotek/Buks/History/Article/gr_prvoin.php
- Гоббс Т. Левиафан, или Материя, форма и власть государства церковного и гражданского. – http://lib.ru/FILOSOF/GOBBS/leviafan.txt_with-big-pictures.html
- Пуфендорф С. О должности человека и гражданина по закону естественному: в 2-х т. Т. I. [Текст перевода]. — СПб. : Нестор-История, 2011. — 214 с.
- Локк Дж. Два трактата о правлении. – Режим доступу. – <http://www.reformed.org.ua/2/86/Locke> або https://www.civisbook.ru/files/File/Lokk_Traktaty_2.pdf

- Лок Дж. Два трактати про врядування. - К.: «Основи», 2001. – 265 с. Скачати даний файлу форматі DJVU за наступним посиланням: <http://www.twirpx.com/file/1270810/>

Семінарське заняття 6.

1. Романтизм як напрям європейського мистецтва XIX століття.
2. Український романтизм: виникнення, сутність, характерні риси. Молода Українська інтелігенція та зміцнення національної свідомості.
3. Реалізм як напрям європейського мистецтва XIX століття.
4. Тарас Шевченко. Поет. Митець. Пророк.
5. Становлення і розвиток університетської освіти і науки в Україні XIX ст.: Київський університет. Харківський університет т.ін.
6. Основні етапи розвитку української літератури XIX ст.: від романтизму до модернізму.
7. М.С.Грушевський та діяльність Наукового Товариства Шевченка

Література:

- Українська культура XIX століття/Історія української культури. У 5 томах. – К.: Наукова думка, 2005. – Т.4. Книга 2. – 1295с.
- Бовсунівська Т. Феномен українського романтизму. – К., 1997.
- Білецький П.О. Апостол України: Життя і творчість Тараса Шевченка. – К.: Стилос, 1998. – 284с.
- Голубенко М. Від романтизму до реалізму /Петров В., Чижевський Д., Голубенко М. Українська література. – Мюнхен-Львів, 1994. – с.159-191.
- Гундорова Т. Проявлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. – Львів: Літопис, 1997. – 296 с.
- Грицак Я. Нарис історії України.<http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Grycak.pdf>
- Грицак Я.Й. Нарис історії України: формування модерної Української нації XXI – XX ст.-К.: «Генеза», 1996. – 360с.
- Грабович Г.Шевченко як міфотворець: семантика символів у творчості поета/ пер. С. Павличко. – К.: Радянський письменник, 1991. – 212с.
- Ідея університету:антологія/ Упоряд.: М.Зубрицька, Н.Бабалик, З.Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. – 304с.
- Київський університет ім. Т.Г.Шевченка: довідник. За ред.. Кресіна І.О., Іваненко М.Е. – К.: Вид-во Київського університету, 1994. – 77с.
- Павличко С.Дискурс модернізму в українській літературі. – К.: Либідь, 1997. – 360с.
- Попович М. В. Нарис історії культури України. — К., 1998. — С.290-379.
- Петров В. Естетична доктрина Шевченка //Україна: філософський спадок століть/Хроніка-2000. – 2000.- №39-40. – с.85-91.
- Романів Олег. Наукове товариство ім.Шевченка - перша Українська академія наук/Київська старовина. – 1999. -№2.
- Горський В.С., Кислюк К.В. Історія української філософії. – К.:Либідь, 2004. – с. 249-373.

Семінарське заняття 7.

1. Співвідношення понять «модерн» і «модернізм».
2. Основні напрями розвитку європейського мистецтва XX – початку XXI ст. (експресіонізм, кубізм, футуризм та ін.). Феномен «українського авангарду».
3. «Розстріляне Відродження»: 30-40- і рр. XX століття. Література, поезія, драматургія, образотворчість.
4. Рух «шістдесятництва»: недовгий ренесанс. Література, публіцистика, поезія. Українське

«поетичне кіно».

5. Мистецтво України кінця ХХ ст. Національна публіцистика, література, театр.

Дискусійні питання:

1. Українська культура за кордонами країни. Збереження спадщини.
2. Пріоритети культурної політики України в ХХІ ст.
3. Українська література доби постмодерну.
4. Проблеми мови та національної освіти як складова державної культурної політики
5. Українська культура в системі Європейської та світової культури.
6. Музейна та виставкова справа сьогодні.
7. Особистість та українська національна культура у європейському вимірі.

Література:

- Бодрийяр Ж. Прозрачность зла. – М.: Добровест, 2000. – 258с.
- Бодрийяр Ж. Система вещей. – М.: Рудомино, 1995. – 174с.
- Габермас Ю. Філософський дискурс модерну. – К.: Четверта хвиля, 2001. – 424с.
- Германия XX век. Модернизм. Авангард. Постмодернизм/Под ред. В.Ф.Колязина. – М.: РОССПЭН, 2008. – 607с.
- Горбачов Д. Український авангард 1910-1930 років. – К.: Мистецтво, 1996. – 400с.
- Дзюба І. Деякі проблеми і перспективи української культури//Науковий світ – 2002.- №11. – С.4-5.
- Іллєнко Ю. Парадигма кіно. – К.: Абрис, 1999. – 412с.
- Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція у русі опору 1960-80-х рр. – К.: Либідь, 1995. – 130с.
- Козловський П. Культура постмодерна. – М.: Республика, 1997. – 240с.
- Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. – К.: Факт, 2000. – 160 с.
- Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. – К.: Факт, 1998. – 469с.
- Лиотар Ж.Ф. Ответ на вопрос: что такое постмодерн?// Ad Marginem, 93. – М., 1994. – С.319-323.
- Панченко В. Будинок з химерами: творчість Володимира Винниченка 1900-1920-х рр. у європейському літературному контексті. – Кіровоград, 1998. – 272с.
- Пахльовська О. Український постмодернізм як клонування без правил//Ситуація постмодернізму в Україні//КіноТеатр. – 2001. - № 6(38). – С.2-6.
- Попович М. В. Нарис історії культури України. – К.: АртЕк, 1998. – с.489-620.
- Лавріненко Ю. Розстріляне Відродження: Антологія 1917-1933: поезія-проза-драма-есеї./Під ред. Наєнка М.К. – К.: Вид.центр «Просвіта», 2001. – 794с.
- Попович М. Червоне століття. – К.: АртЕк, 2007. – 5-175с.
- Кривда Н.Ю. Українська культура в європейському контексті/ Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків, Фоліо, 2013. С.715-777.
- Петрова Ольга. Сергій Параджанов. «Граюча людина» в контексті трансавангарду./Київська старовина, №5, 1999.
- Русін Р.М. Художній образ: від класики до постмодерну: монографія. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2015. – 208 с.
- Табачковський В.Г. У пошуках невтраченого часу. – К.: ПАРАПАН, 2002. – 297с.

*****NB!**

<http://avantgarde.org.ua/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (до курсу):

ОБОВ'ЯЗКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аверинцев С.С. София – Логос. Словарь. – К.: Дух і Літера, 2001.
Режимдоступу: <http://predanie.ru/averincev-sergey-sergeevich/book/216917-sofiya-logos-slovar/>
2. Антонович Дмитро. Історія української культури- <http://litopys.org.ua/cultur/cult03.htm>
3. Гомбріх Ернст. История искусств/Э.Гомбріх. – М.: АСТ, 1998. – 688 с.
Режимдоступу: https://royallib.com/book/gombrih_ernst/istoriya_iskusstva.html
4. Грушевський М.С. Нарис історії українського народу. -К.:Либідь, 1991.
5. Публіцистика та твори М.Грушевського доступні за цим посиланням:
<http://chtyvo.org.ua/authors/Hrushevskiy/>
6. Гундорова Т. Проявлення Слова. Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. – Львів, «Літопис», 1997. – 299 с. Режим доступу: http://chtyvo.org.ua/authors/Hundorova_Tamara/ProYavlennia_slova_Dyskusii_rannoh_o_ukrainskoho_modernizmu/.
7. Грицак Я.Й. Нарис історії України: формування модерної Української нації XIX – XX століття. – К.: «Генеза», 1996. – 360 с. Режим доступу: <http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Grycak.pdf>
8. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л.Т.Левчук. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 400 с. Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf
9. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Л.Т.Левчук, В.С.Гриценко, В.В. Єфименко; [та ін.] – 3-є вид., перероб. і доп. – Київ: Либідь, 2000. – 519 с. Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk636377.pdf>
10. Історія української культури. За загальною редакцією Івана Крип'якевича. Київ – 2002 (за виданням 1937 року)- <http://litopys.org.ua/krypcult/krcult.htm>
11. Історія української культури. У 5 томах. – К.: Наукова думка, 2000-2009. Режимдоступу: <http://litopys.org.ua/istkult2/ikult2.htm>
12. Кант И. Ответ на вопрос: что такое Просвещение? // Кант И. Избранные сочинения: в 2 тт. / Под ред. А.П.Клемешева, В.Н.Брюшинкина. – Калининград: Изд-во РГУ им. И.Канта, 2005. Т.2. С.9-20. Режим доступу: http://www.bim-bad.ru/biblioteka/article_full.php?aid=754
13. Kant Immanuel. Beantwortung der Frage: Was ist Aufklärung?.Режимдоступу: http://www.alsatia.de/publikationen/Immanuel_Kant_Was_ist_Aufklaerung.pdf
14. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів/кол. авторів; заред. А.Є.Конверського. Харків: Фоліо, 2013. – 863с.
Фрагмент з підручника можна віднайти за наступним посиланням:
http://www.bookland.com/download/k/ku/kul_turologija_folio/sample.pdf
15. Культурологія: українська та зарубіжна культура Навч. посіб. / М.М.Закович, І.А.Зязюн, О.М.Семашко та ін. За ред. М.М.Заковича – К., 2004. - 567 с. Режим доступу: http://www.ebk.net.ua/Book/cultural_science/zakovich_kulturologiya/zmist.htm
16. Кривда Н.Ю. Українська культура в європейському контексті/Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків, Фоліо, 2013. С.715-777.
17. Лотман Ю. Феномен культури // Семиотика культури: Труды по знаковым системам. – Вып. 10. Тарту, 1978. Режим доступу: <http://yanko.lib.ru/books/cultur/lotman-selection.htm>
18. Попович М. В. Нарис історії культури України. — К., 1998. —
<http://litopys.org.ua/popovych/narys09.htm>

19. Русін Р.М. Художній образ: від класики до постмодерну: монографія. – К.:ВПП «Київський університет», 2015. – 208 с.
20. Феномен української культури: методологічні засади осмислення. – К.: Фенікс, 1996. – 477 с.
21. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. – К.: Критика, 2005.

NB! Зверніть Увагу! На сайт – <http://litopys.org.ua>, де розміщений значний архів джерел присвячених Українській культурі та історії України.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Барт Р. Миф сегодня // Мифология. – М., 2000. С. 233-286. Режим доступу. - https://www.booksite.ru/fulltext/bar/bart_r/1.htm
2. Гомбрих Эрнст. История искусств. – М.: АСТ, 1998. – с.688. Режим доступу. - Режим доступу: https://royallib.com/book/gombrih_ernst/istoriya_iskusstva.html
3. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств. – М., 1985. Вип. I. – с. 318. Режим доступу. - http://www.icon-art.info/bibliogr_item.php?id=7274
4. Египетская мифология: Энциклопедия. – М.: Эксмо, 2002. - 591с.
5. Войтович В. М. // «Українська міфологія». — м. Київ: вид. «Либідь». 2002 р. - 664 с. Режим доступу. - http://chtyvo.org.ua/authors/Voitovych_Valerii/Ukrainska_mifolohiia/
6. Замаровский Войтех. Боги и герои античных сказаний: Словарь: Пер. с чеш. — , М.: Республика, 1994. — 399 с. Режим доступу: <http://www.rulit.me/books/bogi-i-geroi-antichnyh-skazaniy-slovar-download-free-438450.html>
7. Аверинцев С.С. Судьбы европейской культурной традиции в эпоху перехода от античности к Средневековью // Из истории культуры Средних веков и Возрождения. – М., 1976. - С.17-64. Режим доступу: <http://www.philology.ru/literature3/averintsev-76.htm>
8. Історія української культури / За загал. ред. І. Крип'якевича. — К.:Либідь, 1994. — С.:3-167. Режим доступу. - <http://litopys.org.ua/krypcult/krcult.htm>
9. Мистецтво Київської Русі: Альбом / Авт.-упоряд. Ю. С. Асєєв. — К.: Мистецтво, 1989. — 250с.
10. История искусства: Ренессанс. — М.: АСТ, 2003. — 503с.
11. Литвинов В. Україна в пошуках своєї ідентичності. XVI - початок XVII. – К.: Наукова думка, 2008. – 525с.
12. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах. – К., 1997. – 328 с. Режим доступу. - http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/istorija_ukrainskaja/ogorodnik_i_v_rusin_m_ju_ukrajinska_filosofija_v_imenakh_1997/69-1-0-1685
13. Українське літературне бароко. Дмитро Чижевський. – К., 2003. – Режим доступу. - <http://litopys.org.ua/chyzh/chyb.htm>
14. Яворская Н. Западноевропейское искусство XIX века. – М., 1962. – 72с.
15. Дзюба І. Деякі проблеми і перспективи української культури // Науковий світ - 2002. - № 11. - С. 4-5. Режим доступу. - http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vnanu_2001_3_6
16. Ілленко Ю. Парадигма кіно. – К.: Абрис, 1999. - 412с.

17. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція у русі опору 1960-80-х років.- К., 1995. - 224 с.
Режим доступу. - http://chtyvo.org.ua/authors/Kasianov/Nezhodni_Ukrainska_intelihentsiia_v_rusi_oporu_1960_-_80-kh_rokiv/
18. Кошелівець І. Шестидесятники // Енциклопедія українознавства : Словникова частина : в 11 т. / Наукове Товариство ім. Шевченка ; гол. ред. проф., д-р Володимир Кубійович. — Париж ; Нью-Йорк ; Львів : Молоде життя, 1954–2003. — С.506.
19. Лісовий В. С. Культура – ідеологія – політика. – К.: Видав- ництво ім. О. Теліги, 1997. - 352 с.
20. Шинкарук С.Б. Поняття культури. Філософські аспекти /Феномен української культури: методологічні засади осмислення. – К.: Фенікс, 1996. – С.8-61.
21. Марат Гельман. Когда гуманитарных инженеров станет много, можно будет с помощью искусства менять экономику. Режим доступу. - <https://life.pravda.com.ua/culture/2015/09/11/200133/>
22. Юлия Кристьява. «HomoEuropaeus»: существует ли европейская культура? Режим доступу. – <http://syg.ma/@alesya-bolgova/iuliia-kristieva-homo-europaeus-sushchiestvuiet-li-ievropieiskaia-kultura>
23. Ярослав Грицак про парадокси «покоління без майбутнього». Режим доступу.– http://zaxid.net/news/showNews.do?yevromaydan_ne_mav_bi_peremogti&objectId=1365158
24. Мирослав Маринович. Чому культурні війни смертельні для України (за цінною порадою В ашої колеги). Режим доступу. - <https://life.pravda.com.ua/columns/2015/10/9/201531/>
25. Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О. П. Розумної, Т. В. Черненко – К. : НІСД, 2016. – 92 с. –(Сер. «Гуманітарний розвиток», вип. 5). ISBN 978-966-554-268-1. Режим доступу. - http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/kult_dyp-cd7f1.pdf

NB! Зверніть Увагу! На сайт: Бібліотека українського мистецтва - <http://uartlib.org/>

Додаткова література

Українська культура

1. Котляр М.Ф. Русь язичницька: Біля витоків східнослов'янської цивілізації. – К.: Заповіт, 1995.
2. Толочко Петро. Київська Русь. – К.: Абрис, 1996. Режим доступу. - http://chtyvo.org.ua/authors/Tolochko_Petro/Kyivska_Rus_vyd_1996/
3. Попович М.В. Мировоззрение древних славян. К.: Наук. думка, 1985.Режим доступу. - http://imwerden.de/pdf/popovich_mirovozzrenie_drevnikh_slavyan_1985_text.pdf
4. Уманцев Ф.С. Мистецтво давньої України.Історичний нарис. – К.: Либідь, 2002. Режим доступу. -<http://uartlib.org/allbooks/istoriya-ukrayinskogo-mistetstva/f-s-umantsev-mistetstvo-davnoyi-ukrayini-istorichnyi-naris/>
5. Литвинов В. Україна в пошуках своєї ідентичності. XVI - початок XVIII. – К.: Наукова думка, 2008. – 525с.
6. Шевчук В. Муза Роксоланська. Українська література XVI – XVIII століть: У 2 кн. – К.: Либідь, 2004. Режим доступу. - http://chtyvo.org.ua/authors/Shevchuk/Muza_Roksolanska_Renesans_Rannie_baroko/
7. Єфремов С.О. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. Режим доступу. - http://www.ukrcenter.com/!FilesRepository/Literature%5C_Upload3/8a2741a5-70bd-4b1f-833a-4c54e3a0a27e.pdf
8. Бовсунівська Т. Феномен українського романтизму. – К., 1997.Режим доступу. - <http://www.twirpx.com/file/1164147/>
9. Грабович Г. Шевченко як міфотворець: семантика символів у творчості поета/ пер.

- С.Павличко. – К.: Радянський письменник, 1991. – 212 с. Режим доступу. - http://chtyvo.org.ua/authors/Hrabovych_Hryhorii/Shevchenko_ia_k_mifotvorets_Semantyka_s_ymvoliv_u_tvorchosti_poeta/
10. Дзюба І. Між культурою і політикою. – К.: Сфера, 1998. – 373 с. Режим доступу. - <http://1576.ua/books/5041>

Зарубіжна культура

11. Тайлор Э. Первобытная культура. М.: Изд-во полит.лит., 1987. Режим доступу. - <http://religion.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000015/index.shtml>
12. Фрейзер Д.Д. Фольклор в Ветхом Завете. – М.: .Политиздат, 1985. Режим доступу. - <http://www.lib.ru/HRISTIAN/ATH/folklore.txt>
13. Мелетинський Е.М. Мифы древнего мира в сравнительном освещении. Режимдоступу. -<http://www.ruthenia.ru/folklore/meletinsky9.htm>
14. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу: Підручник. – К.: Либідь, 2002. – 592 с. Режим доступу. - http://chtyvo.org.ua/authors/Kryzhanivskiy_Oleh/Istoriia_Starodavnoho_Skhodu/
15. Кун Н.А., Нейхардт А.А. Легенды и мифы Древней Греции и Древнего Рима. – СПб.: Издательский Дом «Литера», 2001. – 608 с. Режим доступу. - <http://philipok4.narod.ru/Tuser7/Neihardt.pdf>
16. Элиаде М.История веры и религиозных идей. В 3-х томах. – М.: Академическийпроект, 2008. Режим доступу. -<http://www.psylib.org.ua/books/eliad02/index.htm>
17. Бахтин М.М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековьяи Ренессанса. – М., 1965. Режим доступу. - <http://www.infoliolib.info/philol/bahtin/bahtmain.html>
18. Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры.- М., 1972. Режим доступу. - http://www.al24.ru/wp-content/uploads/2012/07/A._Ya._Gurevich_Kategorii_srednevekovoy_kulturyi._2-e_izd._ispr._i_dop._M._Iskusstvo_1984..pdf
19. Культурология. XX век. Энциклопедия. В 2-х тт. – СПб.: Университетская книга, 1998. Режим доступу. -<http://www.psylib.org.ua/books/levit01/index.htm>
20. Фуко М. Слова и вещи. Пер. с франц., М., 1977. Режим доступу. - http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/fuko_slv/

Залік проходить у формі тесту, який складається з питань лекій та семінарських занять

Орієнтовний перелік питань до заліку:

1. Поняття культури та його багатозначність.
2. Основні функції культури. Морфологія культури.
3. Поняття міф. Міфологія як історично перша форма світогляду.
4. Класифікація архаїчних міфів.
5. Культура Месопотамії: міфологія, мистецтво, правова думка.
6. Культура Стародавнього Єгипту: міфологія, мистецтво, правова думка.
7. Загальна характеристика міфології Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.
8. Мистецтво Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.
9. Слов'янська міфологія: джерела, пантеон, основні міфи.
10. Етногенез та націостворення українців.
11. Поняття фольклору та народної культури.
12. Роль християнства у розвитку середньовічної культури.
13. Європейське середньовічне мистецтво: основні напрями.
14. Створення університетської освіти і науки в епоху Середньовіччя.
15. Київська Русь як соціокультурна система.
16. Мистецтво Київської Русі: загальна характеристика.
17. Філософська та соціально-політична думка Київської Русі: загальна характеристика.
18. Періодизація та загальна характеристика епохи Відродження.
19. Мистецтво Відродження: основні напрями та представники.
20. Соціально-політична думка епохи Відродження: загальна характеристика.
21. Реформаційно-гуманістичний напрям в українській культурі.
22. Братський рух та полемічна література в Україні.
23. Світоглядні засади культури Просвітництва.
24. Мистецтво епохи Просвітництва: основні напрями.
25. Наука як сутнісне явище доби Просвітництва.
26. Поняття бароко та його специфічні риси в українській культурі.
27. Архітектура українського бароко.
28. Українська барокова література.
29. Г.С. Сковорода як представник культури українського бароко.
30. Образотворче мистецтво та музична культура України періоду бароко.
31. Західноєвропейське мистецтво XIX століття: основні напрями та представники.
32. Мистецтво класицизму в українській культурі: основні напрями розвитку.
33. Науково-технічна революція та криза європейських наук.
34. Дворянський період української культури XIX століття.
35. Народницький період української культури XIX століття.
36. Життя і творчість Тараса Шевченка.
37. Створення і розвиток університетської освіти і науки в Україні XIX ст.
38. Модерний період української культури XIX століття.
39. Діяльність Наукового Товариства імені Шевченка у Львові.
40. Поняття модерну. Модерн та модернізм.
41. Основні напрями розвитку європейського мистецтва XX століття.
42. Проблема глобалізації в сучасній світовій культурі.
43. Проблема модернізації в сучасній світовій культурі.
44. Проблема мультикультуралізму в сучасній світовій культурі.
45. Проблема культурної універсалізації в сучасній світовій культурі.
46. Модерн як проект національного культуротворення.
47. Українське мистецтво XX століття як частина світової художньої культури.
48. Феномен «Розстріляного Відродження» в українській культурі XX століття.
49. Феномен «шістдесятників» в українській культурі XX століття.

50. Сучасні культурологічні проблеми європейської інтеграції України.